

треба дотримуватися кількох правил: самку треба підсаджувати до самця на його територію, а не навпаки. Самки найчастіше більше агресивні, ніж самці. На період звикання краще забрати будиночок із клітки й дати хом'ячкам кілька серветок або сіно — хом'ячки не будуть боротися за місце в будиночку. І обов'язково треба мати додаткову клітку — у якості „лікарні” для покусаних хом'ячків.

Статевої зрілості хом'ячки досягають рано: джунгарські хом'ячки здатні розмножуватися у віці 3 тижнів. Це час бурхливого розвитку хом'ячків, і вагітність у цьому віці небажана як для самої самки, так і для її потомства. Рання вагітність приводить до рахіту самки, підвищується її агресивність, і молоді самки найчастіше з'їдають своє потомство.

Розмноження хом'ячків сезонне й присвячене до періоду з березня по вересень. Самка приносить потомство 3–4 рази за сезон.

Кращий вік самки для спарювання 4–6 місяців. Після 6-ти місяців теж небажано влаштовувати самці перші пологи, тому що знову ж можуть виникнути ускладнення. Після народження першого потомства самці знадобиться 3–4 місяці на відновлення сил та енергії. Якщо відразу після пологів її не відсадити від самця, вона відразу ж завагітніє. Часті вагітності ведуть до підвищеної агресивності самки, вона стає нетерпимою до свого партнера, більше того — вона з'їдає частину калу. Повторне спарювання краще проводити у віці 8–10 місяців.

У віці 12–14 місяців самки втрачають здатність народжувати хом'ячків. Самці свій потенціал зберігають протягом всього життя.

Тривалість життя джунгарських хом'яків півтора-два роки, хоча вони можуть жити й довше, до 4 років.

ВИДИ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СОБАК

Кавурко О.В.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Тисячі років поряд з нами живе собака — вірний товариш і помічник людини. Вона охороняє стада овець і корів, розшукує, знаходить наркотики, допомагає мисливцям вистежувати здобич, сторожує державний кордон, водить по вулицям людей, що втратили зір, служить фізіологам і космонавтам, грає з дітьми, всього не перерахувати. З давніх-давен собака допомагала людині в роботі, охороняла його домівку від ворогів і диких звірів. Людина оцінила в собаці її невибагливість, витривалість, швидкий біг, гострий нюх і чудовий слух. Людина полюбила собаку за прив'язаність та готовність віддати життя за неї. Використання службових собак залишилось актуальним і на сьогоднішній день, але для цього потрібне правильне навчання, яке полягає в підготовці її до захисту свого хазяїна від нападу злочинців. Інакше кажучи, в результаті навчання собака становиться „зброєю”. Як і всяка інша зброя, вишколена службова собака повинна бути, точною, керованою і звичайно ефективною.

Поширене використання собак у таких видах діяльності як захисно-сторожова, пошукова, сторожова, вартова, геолого-пошукова і газорозвідувальна служби, пошуково-рятувальна служба, а також відомі собаки у якості провідників сліпих.

Захисно-сторожова служба. Призначена для вибору і охорони ре-

чей, захисту дресирувальника (хазяїна), затримки, супроводу та охорони людей.

До захисно-сторожової служби найбільш придатна німецька (східноєвропейська) вівчарка. Успішно несуть таку службу південноруська вівчарка, коллі, ротвейлер, ердельтер'єр, різеншнауцер і чорний тер'єр. Собаки повинні бути фізично міцними, здоровими, достатньо збудливими, з гарним нюхом, слухом і зором [1].

Пошукова служба.

Основне призначення пошукових собак — розшук людей по їх невидимих, запахових слідах, затримка і конвоювання затриманих. Вони використовуються для обшуку місцевості і приміщень з метою виявлення людей, що сховалися, їхніх слідів і речей, для сторожової служби, вибірки людини і речі.

Кращим, неперевершеним собакою для пошукової служби є німецька (східноєвропейська) вівчарка. Крім того, до пошукової служби можуть готуватися ердельтер'єр, різеншнауцер, колі і ротвейлер. Собаки, що відбираються до дресування, повинні бути фізично розвиненими, витривалими, мати гарний зір, відмінний слух, високорозвинений нюх. Їхній вік не повинний перевищувати трьох років.

Сторожова служба

Сторожеві собаки призначаються для своєчасного оповіщення своїм поведінням про появу сторонніх людей, для їхньої затримки і конвоювання, обшуку місцевості і приміщень, а також розшуку людей по свіжому («гарячим») запаховим слідам. Для сторожової служби найбільш придатна німецька (східноєвропейська) вівчарка, але можуть успішно використовуватися собаки й інших службових порід (ердельтер'єр, різеншнауцер, ротвейлер, коллі). Собаки, що відбираються для дресування, повинні бути середнього або вище середнього зросту, мати гострий зір, гарний нюх і слух, мати середню збудливість [2].

Вартова служба

Вартові собаки підвищують надійність охорони різних військових і промислових об'єктів, мешканців і навколишньої їхньої території (присадибні ділянки) і дозволяють зменшувати людську охорону (вартові, сторожа). Вони повинні обгавкувати сторонніх людей, що наближаються до посади, і затримувати них при спробі проникнути на охоронювані об'єкти. Вартові собаки застосовуються на короткій (глухий) прив'язі, на блокпостові.

Геолого-пошукова і газорозвідувальна служба

Собаки цих служб призначаються для пошуку по запаху корисних копалин, а також для виявлення витоку пального газу при псуванні газопровідних труб і інших аварій. Для дресування по цих службах можуть використовуватися різні породи собак. Собаки повинні мати гарне чуття, бути не занадто збудливими або млявими, не занадто злісними або боягузливими [3].

Використання собак для пошуку руд і газорозвідки засноване на тім, що багато мінералів, а також пальний газ мають специфічний запах. Наприклад, сірчаний колчедан пахне сірчистим газом, арсеніпірит — часником і т.д. Собака після спеціального курсу дресування здобуває навички не тільки чітко реагувати на визначений запах мінералу і пального газу, але і відрізнити (диференціювати) цей запах від усіх супутніх і сторонніх запахів.

Собаки — поводити сліпих.

Собака — провідник сліпого призначається для надання допомоги людині, що втратила зір і не може самостійно орієнтуватись в місцевості. Для дресирування до цієї служби можуть використовуватися собаки різних порід: німецькі (східноєвропейські) вівчарки, коллі, ердельтер'єри, ротвейлери й інші не дуже великі, але і не дрібні, урівноважені, спокійні, довірливі, з добре розвитим зором і слухом собаки [4].

Пошуково-рятувальна служба.

Основне призначення пошуково-рятувальних собак — пошук людей, що постраждали від різних стихійних лих і землетрусів, рясних снігопадів, сніжних лавин, селевих потоків і ін. Найчастіше люди, що потрапили в такі нещастя виявляються під шаром снігу або ґрунту, уламками зруйнованих будівель. Самостійно вибратися на поверхню людина не може і, якщо її вчасно не знаходять, вона гине від здавлювання грудної клітки і відсутності кисню. На відміну від пошукових собак, що виявляють людей шляхом пророблення залишених на поверхні запахових слідів пошуково-рятувальні знаходять людину не по залишеному сліду, а шляхом ретельного пронукування поверхні, через тріщини і пори якої проходить його запах.

Література

1. Клуб службеного собаководства: Сборник. — М.: изд-во ДОСААФ. — 1986. — 187 с, ил.
2. Основы службеного собаководства/сост. В.В. Московин. — Чебоксары: Руссила, 1993. — 287 с.
3. Сахаров Н.А. Техника дрессировки службеновых собак. Изд. 3-е, перераб и доп. — М.: Россельхозиздат, 1966. — 208 с.
4. Службеное собаководство: Сб. сост. В.Н. Зубко. 2-е изд., перераб. — М.: Патриот, 1991. — 430 с; ил.